

Özcan
Karabulut

Amida, Eğer Sana Gelemezsem

2008 Yunus Nadi Roman Ödülü

3. BASKI

♥ can
roman

ÖZCAN KARABULUT
AMİDA, EĞER SANA
GELEMEZSEM

© 2008, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1.-2. basım: Can Yayınları, 2008

3. basım: Kırmızı Kedi Yayınevi, 2012

Can Yayınları'nda gözden geçirilmiş 3. basım: Nisan 2017, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 500 adet yapılmıştır.

Editör: Faruk Duman

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/25-26

Topkapı-İstanbul

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3462-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750734625

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

ÖZCAN KARABULUT
AMİDA, EĞER SANA
GELEMEZSEM

ROMAN

2009 YUNUS NADİ ROMAN ÖDÜLÜ

♥can

Özcan Karabulut Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Belki de Kaybeden Zaman, 1998

Baştan Sona Yalnızlık, 1999

Aşkın Halleri, 2000

Hüzünle Bazı Günler, 2000

Muhteşem Tutkularımızın Bir Sonraki Saati, 2016

ÖZCAN KARABULUT, 1958'de Adana'da doğdu. ODTÜ'de İstatistik okudu. 1979-1982 döneminde ODTÜ Edebiyat Kulübü'nün, 2001-2003 döneminde kurucularından olduğu Edebiyatçılar Derneği'nin başkanlığını yaptı. 2009-2011 yılları arasında Türkiye PEN Merkezi 2. başkanlığı görevinde bulundu. Ankara Öykü Günleri'nin kurucusudur. Uluslararası PEN Yazarlar Örgütü'nün 68. kongresinde kabul edilen 14 Şubat Dünya Öykü Günü'nün fikir babası ve başlatıcısıdır. *Hüzünle Bazı Günler*, *Baştan Sona Yalnızlık*, *Belki de Kaybeden Zaman*, *Aşkın Halleri*, *Muhteşem Tutkularımızın Bir Sonraki Saati* adlı öykü kitaplarıyla *Amida*, *Eğer Sana Gelemezsem* adlı romanı Can Yayınları tarafından yayımlandı. Bu romaniyle 2009 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü kazandı. Öyküleri, öykü kitapları çeşitli ödüller aldı. Özcan Karabulut'a, öykü günleri kurucusu ve 14 Şubat Dünya Öykü Günü'nün fikir babası ve başlatıcısı olduğu için Bursa Yazın ve Sanatçılar Derneği BUYAZ tarafından 2009'da Onur Ödülü verildi. "Gece, Bir Otel Odasında", "Rojda", "Ayna Yazıları", "Kont'un Köpekleri" adlı öyküleri Uluslararası PEN'in Diversity Projesi çerçevesinde üç dile çevrilerek yayımlandı. Öyküleri Arapça ve İspanyolcaya çevrilen Karabulut'un *Aşkın Halleri* kitabı Makedoncaya, seçme öyküleri ise *San Giovanni'ye Mektuplar* adıyla Bulgarcaya, *Rojda* adıyla Kürtçeye çevrildi. Karabulut, *Düşler Öyküler* ve *İmge Öyküler* dergilerinin genel yayın yönetmenliğini yaptı. Şubat 2012'de yayımlanmaya başlayan *14 Şubat Dünyanın Öyküsü* dergisinin genel yayın yönetmeni olan Karabulut, Uluslararası Ankara Öykü Günleri Derneği'nin başkanlığını yapmaktadır.

“Ve işte böyle peşlerinde koşa koşa o görüntüleri yakaladım. Şimdi onların benim icadım olduğunu biliyorum. Ama uydurmak yaratmak demektir, yalan söylemek değil.”

Italo Svevo

1

Hayat rastlantılara açık, hayat olmadık şeylere gebe. Hayatın böyle bir şey olduğunu yolculuklarla biriktirmiş deneyimlerinden biliyor. Ama günlerdir hayatında ne bir yolculuk ne bir serüven ne de bir heyecan var. Son yolculuğundan bu yana haftalar geçmiş, günler uzadıkça uzamış, yaşadığı kent çöle dönmüş. İmdadına Bükreş yetişmese kum fırtınasına yakalanacak, gitmediği kentlerin adını sayıklayacak, serap görmeye başlayacak.

Bükreş'e, ocak başında bir akşamüstü geliyor. Hava alanında adının yazılı olduğu kartonla bir görevli karşılıyor onu. Constantin konuşmayı sevmeyen, suratsız bir adam. Araba kullanırken radyodan müzik dinliyor, ağzından zoraki birkaç İngilizce sözcük çıkıyor.

Constantin'in görevi onu karşılamak ve oteline götürüp yerleştirmek, sorduğu sorular yanıtız kaldığına göre daha fazlası değil. Akşam için bir program yoksa, ki öyle görünüyor, sabaha kadar başının çaresine bakmaktan başka yapacağı bir şey yok.

Complex Floreasca, Bükreş'in dışında olduğu anlaşılan, alçak yapılar arasındaki sokakta kasvetli bir otel. Arabada gelirken gözüne çarpmıştı, yakınında bir göl var. Otel iki katlı, resepsiyondan bahçeye, bahçeden de odalara çıkılıyor ve ilk bakışta terk edilmiş bir yer izlenimi veriyor.

Oda küçük ve kirli, televizyon siyah-beyaz ve karlı, dolaptan da tıkırtılar duyuluyor sanki. Anadolu'daki herhangi bir misafirhane bile komünist Romanya dönemini çağrıştıran bu otelin yanında lüks kalır. Kötü otellerde kaldığı olmuştur, daha kötüsünü anımsamıyor. Yine de, iki yıldızlı otelin en ucuz odalarından birini seçtiği için yakınmaya hakkı yok. Sunduğu bildirilerden para aldığı oluyor, ama bu kadar yüksek bir miktarı (bin beş yüz dolar) ilk kez alacak. İhtiyacı olduğundan Bükreş'ten parayla dönmek istiyor, mümkün olduğunca harcamaları kısmakta kararlı.

Otel odasında bir süre dinlendikten sonra karanlığın çöktüğü bahçeden yürüyerek resepsiyona geliyor. Çevresine bakıyor; resepsiyondaki yaşlı adamın dışında kimse yok. Ona akşam yemeğini yiyebileceği bir yer soruyor. Adam anlamadığı bir şeyler söylüyor. Derdini anlatmaktan vazgeçip dışarıya çıkıyor.

Dışarısı çepeçevre karanlık, soğuk, iç karartıcı. Otelden uzaklaşması iyi bir fikir değil, geriye dönüp odasının yolunu tutuyor. Resepsiyonda, bahçede, merdivenlerde kimseyle karşılaşmaması tuhafına gidiyor. Bulduğu yer otel olmasa, burada tek başına kaldığına inanacak. Nereye geldi böyle? Onu özgürleştiren otel odalarına ne oldu? Uçakta dağıtılan sandviçi yiyor, banyodaki musluktan su içiyor. Yatağa uzanıyor, yanında getirdiği gazetelelere göz atıyor. Bir süre sonra yorgun düşünce, yorganın içinde derttop olup uyuyor.

Sabah kahvaltısını yaparken kızıl saçlı bir kadın geliyor masasına. İngilizce konuşuyor, adını soruyor. Aradığı kişiyi bulunca masaya oturuyor. Adı Rodica; Konfederasyon'da çalışıyor. Cana yakın, konuşkan biri, Constantin'e hiç benzemiyor. Kahvaltıdan artan iki dilim salamı ekmeğin içine koyup paketleyen Rodica'ya bakıyor. Ba-

kışını fark eden kadın, “İhtiyacı olan yaşlılar için,” diyor ve paketi çantasına yerleştiriyor.

Rodica'nın kullandığı arabayla Bükreş'in merkezine doğru yola çıkıyorlar. “Gece otelde kapınızı çalan olursa, sakın açmayın,” diye uyarıyor kadın. Duvarları delik deşik olmuş bir binanın yanından geçiyorlar.

“Uyarınız için teşekkürler,” diyor, araba uzaklaşana kadar binaya bakmayı sürdürüyor.

“Bu eski bir KGB binası,” diyor Rodica.

Binanın neden bir açık hava müzesi gibi sergilendiğini anlaması zor değil. Zagreb'de de böyle bir bina görmüştü, Bükreş'teki gözüne çok daha hasarlı görünüyor. Kızıl saçlı kadının dediğine göre, kent 1459 yılında Kont Dracula olarak bilinen Prens Vlad tarafından kurulmuş.

“Şu ünlü vampir Dracula mı?” diye soruyor.

“Dracula'nın biraz kan döktüğü söylenebilir, ama o bir vampir değil,” diyor kadın. “O bizim ulusal kahramanımız.”

Dracula hakkındaki bilgisi izlediği filmlerle sınırlı, Rodica'ya itiraz edecek hali yok. Dracula'nın Prens Vlad olduğunu öğrenmek şaşırtıcı yine de. Bükreş'in Dracula tarafından kurulması da öyle.

Bu kez dersine iyi çalışmamış doğrusu; Bükreş ve Romanya üzerine bir hazırlık yapmamış. Sevgi, arkadaşlık temalarını işleyen Rumen yazar Panait Istrati'yi biliyor. Ülkesinde ünlü olan *Mihail (Arkadaş)* kitabının yazarını soruyor Rodica'ya. “Istrati,” diyor kızıl saçlı kadın. “Bükreş'te doğmadı, ama burada öldü. Panait Istrati, ilginçtir, kitaplarını anadili Rumence değil, Fransızca yazdı.”

San Francisco'lu bir şairin Paul Auster'ı bilemeyişi anımsıyor da, *Rodica pekâlâ entelektüel biri olarak görülebilir*, diye düşünüyor.

Eski bakımsız binaların bulunduğu caddeleri, yaşlı insanların yürüdüğü kaldırımları geride bırakıyorlar. Yol-

lar geniş, parklar düzenli, ama nedense Bükreş'te üstü örümcek bağlanmış bir kent havası hissediyor.

Gittikleri yer, seminerin yapılacağı Amerikan Kültür Merkezi; bunu yadırgadığını Rodica'dan saklamıyor. Kadın susuyor, yorum yapmadan arabayı sürüyor. Bu durum biraz can sıkırsa da, dün gece yaşadıkları kadar değil. En kötüsü dün otelde yaşadığıydı. Düşünecek olursa, önünde üç uzun gece var daha.

Sıkı bir aramadan ve kimlik kontrolünden sonra çoğunluğunu kadınların oluşturduğu toplantı salonunda yerini alıyor. Konfederasyon başkanıyla, yönetim kurulu üyeleriyle, bölge sendika liderleriyle tanıştırılıyor. Seminere Romanya Çalışma Bakanlığı'ndan iş müfettişlerinin de katıldıklarını öğreniyor. Çeviri dilleri Türkçe ve Rumence. Çevirmeni Münevver Hanım, Köstenceli bir Türk. Bu beklemediği bir şey. Oysa günümüzde her yerde bir Türk'le karşılaşmak mümkün.

Romanya, çocuk işçiliği programına yeni katılan bir ülke. Türkiye, 1992 yılından bu yana çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik projeler uyguluyor. Bükreş'te olmasının nedeni, kendisinin ve ülkesinin bu konuda deneyimli olması.

Üç gün boyunca, masaların U düzeninde yerleştirildiği salonda konuşuyor. Çocuk yoksulluğundan başlıyor, çocukların çalışma nedenlerini temel sorunlarla ilişkilendirerek anlatıyor. Çocuk işçiliği konusunda sendikaların taleplerinin neler olması gerektiğini sıralıyor. Kurum ve kuruluşların geliştirip uyguladıkları projelerden örnekler veriyor. Çocukların çalıştıkları alanlardan uluslararası sözleşmelere kadar pek çok konuya giriyor. Kendisine yöneltilen soruları yanıtlıyor. Son gün, "Sendika Üyeleri Çocuk İşçiliği Konusunda Nasıl Daha Duyarlı Hale Getirilebilir?" konulu bir grup çalışması düzenli-

yor. Konfederasyon tarafından Romanya'da uygulanmak üzere bir de proje geliştiriyor.

Sendikacıların heyecanlı çalışmalarına bakıp projenin başarıyla uygulanacağına inanıyor. Deneyimleri ve seminerdeki izlenimleri, Romanya'nın çocuk işçiliği sorununu Türkiye'den daha önce çözeceğini düşünüyor ona. Çünkü ülkesinde sefalet diz boyu, bataklık çok geniş. Çocuk işçiliğiyle mücadeleyi sürdürmek, çocukları korumak pek çok etkene bağlı.

Seminer aralarında, öğle yemeklerinde Alba, Braşov, Covasna, Mureş, Timiş, Bihor gibi Romanya'nın çeşitli bölgelerinden gelen sendikacılarla kısa konuşmalar yapıyor, fırsat buldukça Münevver Hanım'la sohbet ediyor. Semineri birçok açıdan tatmin edici buluyor. Hazırladıkları proje başarıyla uygulanırsa, kendisine küçük bir pay çıkarıp mutlu olacak.

Bu yoğun tempo, kenti tanımaya, kıyısından da olsa kenti yaşamasına fırsat tanımıyor. Zamanının büyük bölümünü seminer alıyor, günün sonunda yoruluyor, akşamları oteline dönüyor. Odasına alıştı sayılır, otelin kasvetli havasından kurtulmanın yolunu buldu: Kitap okuyor, televizyon izliyor, ucuz votka içiyor. Kapısını çalıp rahatsız eden birileri yok.

Son akşam onuruna yemek veriliyor. Yemekte üçü erkek, beşi kadın olmak üzere sekiz kişiler. Kadınlardan biri Münevver Hanım, diğerleri sendika yöneticileri. Erkeklerden biri, özgüvenli duruşuyla diğerlerinden hemen ayrılıyor. Sarışın ve şişman bu adam Amerikalı, adı Robert. Tanıştırılırken verilen bilgiye göre, Bükreş'te faaliyet gösteren Dayanışma Merkezi'nden. Demek ki her yerde bir Amerikalıyla da karşılaşmak mümkün.

Başta Konfederasyon başkanı olmak üzere kadın sendikacılar Robert'a aşırı ilgi gösterip iltifatlarda bulunuyor-

lar. İşinin tam olarak ne olduğunu söylemiyor Robert, buna karşılık insanda soru işaretleri uyandıran olaylar, hikâyeler anlatıyor. Lübnan'dan Polonya'ya, İstanbul'dan Kudüs'e pek çok ülkede, pek çok kentte bulunmuş. Ülkelere yemeklerinden, gezilip görülecek yerlerinden, kadınlarından konuşmaktan büyük keyif alıyor. Konuşmasını esprilerle, fıkralarla, anılarla süslüyor. Şakalaşüyor, gülüp güldürüyor ve her iki yanında oturan sendikacı kadınlarla (kadınlardan genç olanı konuşmaları Rumenceden İngilizceye çeviriyor) samimi pozlar vermekten çekinmiyor.

Sendikacıların ilgisinden bunaldığında "Kürt Sorunu"yla, Saddam'la ilgileniyor Robert, ülkesi hakkında sorular soruyor ona. Bu eski Doğu Avrupa ülkesinde karşısına dayanışmacı sıfatıyla çıkan Amerikalının sorularını kısa yanıtlarla geçiştiriyor: Evet, kabul etmeli ki ülkesinde sorun çok, ülkesinin bir "Kürt Sorunu" da var. Saddam hakkında ne mi düşünüyor? Diktatörlerin dünyasında bir diktatör.

Amerikalı, *Ateş Altında* filminin paralı askeri gibi oturuyor masada. Silahı yok belki, pis gülüşü var ama. Konuşma biçimini, yüz ifadesini ilk bakışta sevmediği bu Amerikalıya ağzının payını vermemek için zor tutuyor kendini. Duygularını kontrol altına alması gerekiyor, yoksa kendi payını da başka birinin vermesi gerekecek. Çünkü son gün anlıyor ki, çocuk işçilerle ilgili deneyimlerini anlatmak üzere Bükreş'te bulunmasını, aldığı dolarları, akşam yemeğinde içtiği şarabı başında Robert'in bulunduğu Dayanışma Merkezi'ne borçlu. Seminerin Amerikan Kültür Merkezi'nde yapılıyor olmasını yadırgamış, Rodica'nın direksiyon başındaki suskunluğu dikkatini çekmişti. Bükreş davetini aldığından beri daha fazlasını fark edememiş olmasına hayıflanıyor. Fark etse, seminere gelmeme gibi bir karar alabilir miydi? Bir bordro mahkûmu için zor, çok zor.

“Arat insani olana itiraz etmiyor, ama sorun insani olanda düğümlemiyor mu? Sorun, çocuğu çocuk, kocayı koca, tehlikeyi tehlike, akılı akıl, utancı utanç, viedanı viedan olmaktan çıkararak dürtünün ta kendisinde. Diyarbakır Amida gibi bir kadını çıkarıyor, Arat da gelip kadının kalbini çalıyor... *Tuhaf bir durum*, diye düşünüyor, *şu anda Cenevre’de Lemana Gölü’nün çevresindeki parklardan birinde ya da Prag’da, Karl Köprüsü’nde olmalıydım. Neresi olursa olsun, ama Diyarbakır’da ve Amida’yla değil. Deli cesaretine sahip olacak kadar genç değil, cahil cesareti içinse artık çok geç.*”

Usta öykücümüz Özcan Karabulut, siyasal yaşamını, muhalif kimliğini öykülerine yansıtarak kendine bir politik edebiyat alanı açmıştı. *Amida, Eğer Sana Gelemezsem*, bu çizgiyi sürdüren bir roman. Romanın kahramanı Arat, çocuk işçilerle ilgili bir çalışma için Diyarbakır’a gider. Orada tanıştığı ve etkilendiği bir kadına bir zamanlar kente hükümdarlık etmiş Amida’nın adıyla seslenir... Yasak aşk, kimlik ve aidiyet sorunu, kent yaşamının gizemi, siyasal çatışmalar arasında Arat’ı zor günler beklemektedir. Bugün Türkiye’de çatışan her kesime seslenen ve hiçbirini memnun etmeyeceği daha ilk satırlarında ortaya çıkan can yakıcı bir roman bu; tartışma yaratacak bir yapıtı.

